

АКТУАЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ЛОГІСТИКИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПРАКТИКУ УКРАЇНСЬКИХ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Захарко Н. В., Сагайдак-Нікітюк Р. В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Найважливішим завданням фармацевтичної галузі є забезпечення населення ефективними, якісними, безпечними та доступними за ціною лікарськими засобами (ЛЗ).

Сьогодні на фармацевтичному ринку України вже сформовано конкурентне середовище та досягнуто певне насичення ЛЗ. Водночас, ціни на них в Україні не відповідають рівню платоспроможності переважної більшості населення, а також обсягу бюджетного фінансування закладів охорони здоров'я.

Важливою складовою успішного здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємств є функціонування механізму управління логістичними операціями в міжнародних каналах розподілу. В умовах посилення конкуренції на світовому фармацевтичному ринку, виходу на ринок засобів з коротким життєвим циклом, підвищених вимог до їх якості вкрай необхідним стає створення ефективного логістичного ланцюга, який в умовах фармацевтичної галузі переформатуються у взаємодію партнерів, а саме:

- ✓ відбувається тотальне скорочення кількості логістичних провайдерів;
- ✓ підсилюється значення дотримання безпеки й якості постачання;
- ✓ виникає потреба в забезпеченні максимально тісної взаємодії між партнерами;
- ✓ актуалізується максимізація гнучкості та комунікативності з партнерами;
- ✓ спостерігаються зростання вимог до режимів транспортування й зберігання.

Управління логістичними операціями у фармацевтичній галузі має власну специфіку, тому що виробники ЛЗ не завжди здійснюють прямі поставки кінцевому споживачу.

Дослідження свідчать, що в розвинених країнах частка суми двох домінуючих оптових постачальників займає дуже велику вагу ринку, наприклад, у Німеччині – 45% ринку, Франції – 55%, Канаді – 65%, Великобританії – 67%, у Нідерландах – 80%. А це є свідченням високих бар'єрів входження на ринок із власними збутовими механізмами та системами.

Стан логістичних систем України є незадовільним, що підтверджують дослідженнями Всесвітнього банку, згідно з якими по індексу логістичної ефективності Україна посідає 102 місце серед 155 країн. Оцінювання проводилось за такими критеріями: ефективність процедур митного оформлення, інфраструктура транспортної логістики, доступність і легкість організації міжнародних поставок. У структурі вітчизняного логістичного ринку транспорт займає 89%, управління ланцюгами поставок – 1%, експедирування – 2%, зберігання – 8%.

За дослідженнями The Economist Intelligence Unit, галузь охорони здоров'я до 2020 р. буде інтенсивно зростати у зв'язку з демографічними тенденціями. Крім того, стрімкий розвиток промисловості Китаю та Індії поступово змінить усталену структуру світового фармацевтичного ринку. Підприємствам, що намагаються займатися зовнішньоекономічною діяльністю та спробують закріпитися на міжнародному рівні, доведеться конкурувати із серйозними суперниками в галузі. З метою підвищення шансів на успіх підприємств у конкурентній боротьбі потрібно враховувати такі тенденції зміни пріоритетів якостей, що важливі для споживачів: можливість особистих зв'язків з виробником; якість продукції (послуги); ціна; якість обслуговування; персоналізація продукції; бренд.

Внаслідок того, що фармацевтичні компанії все частіше займаються зовнішньоекономічною діяльністю, їх продукція проходить все більше рівнів розподілу, перш ніж з'явиться в аптеці або закладі охорони здоров'я, розширення ринків збуту ЛЗ потребує вирішення додаткових нормативних та інфраструктурних проблем. Організація бізнес-моделей останніми роками суттєво трансформується, відбуваються консолідації окремих галузей, змінюються політики ціноутворення на фармацевтичному ринку. У таких умовах фармацевтичні підприємства змушені з метою акселерації обороту ресурсів чутливо реагувати на зміни ринкових умов формувати різного роду аутсорсингові мережі.